

Інституційні механізми скринінгу прямих іноземних інвестицій у державах – членах Європейського Союзу

Сергій Сергійович Кучерявенко*

Державний торговельно-економічний університет,
Київ, Україна

*e-mail: s.kucheryavenko@knu.edu.ua

Анотація

У статті досліджено процедуру перевірки прямих іноземних інвестицій (скринінгу) в Європейському Союзі та підходи країн-членів до визначення інституційної організації органу, уповноваженого на оцінювання ризиків і ухвалення рішень. Актуальність порушеної проблематики зумовлена тим, що хоча в рамках Європейського Союзу діє профільний Регламент (ЄС) 2019/452, який регулює механізм скринінгу на наднаціональному рівні, проте особливості цієї процедури індивідуальні в кожній окремо взятій країні-члені. Мета статті полягає в комплексному аналізі інституційних моделей компетентних органів на проведення скринінгу серед країн Європейського Союзу, як у них розподілено функції між проведенням розслідування та прийняттям рішення, й що це означає для реалізації спільних цілей економічної безпеки в межах національних процедур. Досягнення поставленої мети стало можливим завдяки використанню комплексу методів наукового пізнання. Зокрема, порівняльний інституційно-правовий аналіз і доктринальне тлумачення правових норм були використані для порівняння підходів серед країн Європейського Союзу до визначення моделі скринінгу, а також вибору ними структури відповідального органу та меж його дискреційних повноважень. Емпіричною основою дослідження є авторський датасет, який відображає інституційний дизайн національних механізмів скринінгу прямих іноземних інвестицій у державах – членах Європейського Союзу в розумінні Регламенту (ЄС) 2019/452. Аналізовано цілі та предметний фокус скринінгу прямих іноземних інвестицій, окреслено вимоги Регламенту (ЄС) 2019/452 до національних компетентних органів та механізму співпраці, визначено критерії до класифікації інституційних моделей національних органів скринінгу. У висновках подано концептуальне бачення характерних ознак інституційних моделей організації скринінгу прямих іноземних інвестицій у державах – членах Європейського Союзу, а також запропоновано орієнтири, які можуть бути враховані під час розробки національної моделі скринінгу прямих іноземних інвестицій. Перспективи подальших досліджень цієї проблематики зумовлені й тим, що Україна поступово переходить до інституціоналізації скринінгу в рамках євроінтеграційного процесу, що підтверджується останніми законодавчими ініціативами.

Ключові слова: скринінг прямих іноземних інвестицій; Регламент (ЄС) 2019/452; уповноважений орган.

Institutional Mechanisms for Screening Foreign Direct Investments in European Union Member States

Serhii S. Kucheriavenko*

*State University of Trade and Economics,
Kyiv, Ukraine*

**e-mail: s.kucheryavenko@knute.edu.ua*

Abstract

The article examines the procedure for screening foreign direct investment in the European Union and the approaches of member states to determining the institutional organisation of the body authorised to assess risks and make decisions. The relevance of the issue raised is due to the fact that although the European Union has a specific Regulation (EU) 2019/452 in place, which regulates the screening mechanism at the supranational level, the specifics of this procedure are individual in each member state. The purpose of the article is to provide a comprehensive analysis of the institutional models of competent authorities for screening among European Union countries, how they distribute functions between investigation and decision-making, and what this means for the implementation of common economic security goals within national procedures. The achievement of this goal was made possible by the use of a complex of scientific research methods. In particular, comparative institutional and legal analysis and doctrinal interpretation of legal norms were used to compare approaches among European Union countries to determining the screening model, as well as their choice of the structure of the responsible authority and the limits of its discretionary powers. The empirical basis of the study is the author's dataset, which reflects the institutional design of national mechanisms for screening foreign direct investment in European Union member states within the meaning of Regulation (EU) 2019/452. The objectives and subject focus of foreign direct investment screening are analysed, the requirements of Regulation (EU) 2019/452 for national competent authorities and the cooperation mechanism are outlined, and criteria for classifying institutional models of national screening authorities are defined. The conclusions present a conceptual vision of the characteristic features of institutional models for the organisation of foreign direct investment screening in European Union member states, as well as proposed guidelines that can be taken into account when developing a national model for foreign direct investment screening. Prospects for further research on this issue are also determined by the fact that Ukraine is gradually moving towards the institutionalisation of screening as part of the European integration process, as confirmed by recent legislative initiatives.

Keywords: screening of foreign direct investments; Regulation (EU) 2019/452; national authority.

Вступ

Скринінг прямих іноземних інвестицій (далі – ПІІ) є одним із найбільш дискусійних інструментів сучасної економічної та безпекової політики. Його нормативне підґрунтя формується на перетині двох ціннісних орієнтирів:

відкритості для інвестицій як передумови економічного розвитку та необхідності запобігати ризикам для національної безпеки й публічного порядку [1]. Відповідно, ключові поняття, на яких будується скринінг, залишаються предметом постійного уточнення: що саме слід розуміти під «національною безпекою» і «публічним порядком» [2] у контексті глобальних ланцюгів постачання, цифрових технологій, даних і критичної інфраструктури, та якою мірою інвестиційний контроль є інструментом безпеки, а не різновидом економічного протекціонізму [3]. Ці напруження не знімають, однак, того факту, що інвестиційний скринінг став поширеною практикою в більшості розвинених юрисдикцій і дедалі частіше розглядається як елемент забезпечення економічної безпеки.

В Європейському Союзі (далі – ЄС) проблематика економічної безпеки має наднаціональний вимір: уразливості стратегічних секторів, технологічні залежності та ризики для критичної інфраструктури зачіпають не лише окремі держави-члени, а й функціонування внутрішнього ринку та спільні політики. Цей підхід відображено в сучасних політичних та аналітичних дискусіях щодо конкурентоспроможності й економічної безпеки ЄС, де контроль за інвестиціями розглядається як один із інструментів управління стратегічними ризиками [4]. Водночас інституційна реалізація скринінгу в ЄС має національний характер: попри наявність рамкового механізму співпраці відповідно до Регламенту (ЄС) 2019/452 Європейського Парламенту і Ради від 19 березня 2019 р., що встановлює рамковий механізм скринінгу (перевірки) ПІІ у ЄС, саме держави-члени уповноважують компетентні національні органи, які проводять оцінювання ризиків, пов'язаних із здійсненням ПІІ, та ухвалюють рішення щодо надання дозволу на здійснення інвестиції (зокрема на певних умовах, із обмеженнями або із заборонною у випадках, передбачених національним правом).

Інституційна організація скринінгу ПІІ є не лише процедурним питанням, а й індикатором державної політики у цій сфері. Те, який орган уповноважено на оцінювання ризиків і ухвалення рішень, як розподілено повноваження між адміністративним та політичним рівнями, чи передбачено спеціалізовані колегіальні структури та якими є механізми контролю і підзвітності, відображає пріоритети держави щодо поєднання економічної відкритості з міркуваннями безпеки. Ці організаційні рішення впливають на якість і послідовність оцінювання інвестицій, правову визначеність для інвесторів, а також на здатність режиму одночасно мінімізувати ризики надмірної закритості й уразливості, пов'язаної з надмірною відкритістю.

Одним із ключових імпульсів для фокусування саме на інституційній складовій скринінгу ПІІ в ЄС стала праця *Bourgeois* та *Moroni* [5], у якій автори

виокремили три базові моделі організації: урядову, модель незалежної агенції та гібридну модель. Ця типологія є цінною як теоретичний орієнтир, однак вона була сформульована в умовах, коли інституційна система скринінгу ПІІ в ЄС остаточно ще не сформувалася: згодом усі держави – члени ЄС запровадили нові механізми скринінгу, інші – переглянули компетенції та процедури, зокрема через створення спеціалізованих підрозділів, міжвідомчих комісій або зміну порядку прийняття фінального рішення. Тому саме зараз слушний момент для комплексного оцінювання того, як саме держави-члени інституційно реалізують скринінг та які організаційні рішення обирають на практиці.

Відповідно, у цій статті ми здійснюємо емпіричний аналіз інституційного механізму національних органів скринінгу в державах – членах ЄС, щоб відповісти на ключове дослідницьке питання: які інституційні моделі компетентних органів сформувалися в ЄС, як у них розподілено функції між проведенням розслідування та прийняттям рішення, та що це означає для реалізації спільних цілей економічної безпеки в межах національних процедур. Окремим чинником актуальності цього дослідження є те, що Україна також переходить до інституціоналізації скринінгу ПІІ: постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2026 р. № 97 утворено Міжвідомчу комісію з питань скринінгу прямих іноземних інвестицій, а у Верховній Раді України зареєстровано проєкт Закону України «Про скринінг прямих іноземних інвестицій» № 14062 від 22.09.2025 р.

Для досягнення мети дослідження сформульовано таку логічну послідовність дослідницьких завдань:

- 1) окреслити цілі та предметний фокус скринінгу ПІІ, щоб продемонструвати спектр ризиків, на які орієнтований інструмент;
- 2) проаналізувати вимоги Регламенту (ЄС) 2019/452 до національних компетентних органів та механізму співпраці, а також зіставити їх із запропонованими змінами у проєкті перегляду Регламенту [6];
- 3) визначити критерії до класифікації інституційних моделей національних органів скринінгу. На основі розробленого датасету здійснити порівняльний аналіз і виявити ключові відмінності між інституційними моделями в державах – членах ЄС;
- 4) сформулювати висновки щодо переваг та недоліків різних інституційних моделей організації скринінгу ПІІ, зокрема з погляду балансу між швидкістю та ретельністю розгляду, рівнем політичної відповідальності й експертності, передбачуваністю для інвесторів та ефективністю управління ризиками, а також окреслити, які елементи інституційного дизайну є найбільш релевантними для українських реалій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Зміст досліджень щодо скринінгу прямих іноземних інвестицій відображає еволюцію від парадигми переважної інвестиційної відкритості до підходів, у яких інвестиції розглядаються також як потенційний чинник стратегічних ризиків. При цьому можна простежити щонайменше три взаємопов'язані напрями: 1) концептуалізація скринінгу як інструменту економічної безпеки та захисту національної безпеки / публічного порядку; 2) аналіз Регламенту ЄС; 3) інституційна перспектива, що зосереджується на національних органах скринінгу.

Отже, скринінг ПІІ здебільшого концептуалізується як відповідь на структурні зміни глобальної економіки: зростання ролі державних або політично пов'язаних інвесторів, концентрацію стратегічних ланцюгів постачання, а також підвищення значущості критичної інфраструктури та ключових технологій [7]. За цього підходу дискусії фокусуються на межах між безпековими та економічними мотивами регулювання, а також на способах тлумачення відкритих категорій «національна безпека» і «публічний порядок» у технологічному й політичному динамічному середовищі [8–10]. Важливим контекстом для цих дебатів є розвиток концепції відкритої стратегічної автономії. ЄС прагне діяти в міжнародних економічних відносинах максимально відкрито й настільки автономно, наскільки це необхідно, поєднуючи підтримку відкритості з потребою зменшення стратегічних залежностей та підвищення спроможності управляти ризиками у критичних секторах [11].

По-друге, значущим джерелом для аналізу є дослідження щодо Регламенту (ЄС) 2019/452. На нашу думку, у цьому сегменті переважають праці, які аналізують політичне обґрунтування запровадження скринінгу ПІІ в ЄС, окреслюють правові обмеження чинних механізмів, що ґрунтуються на підставах безпеки та публічного порядку, а також пропонують законодавчі варіанти розширення скринінгу з урахуванням вимог права ЄС та міжнародного економічного права [12; 13].

По-третє, слід виокремити публікації, що розглядають скринінг ПІІ крізь призму інституційного дизайну в державах – членах ЄС. До цього напрямку належить уже згадане дослідження Bourgeois та Moroni, у якому запропоновано типологію національних органів скринінгу за моделями управління, повноважень і підзвітності. Додатковим орієнтиром для інституційного аналізу є датасет PRISM [14; 15] (Politics and Regulation of Investment Screening Mechanisms – «Політика та регулювання механізмів скринінгу інвестицій»), розроблений і підтримуваний дослідниками Принстонського університету. PRISM кодує характеристики національних механізмів інвестиційного скринінгу в державах ОЕСР у часовій динаміці та, серед іншого,

фіксує елементи «скринінгового апарату», тобто розміщення повноважень і залучені до розгляду урядові органи. Поряд із цим інституційний вимір опосередковано розкривається у публікаціях, присвячених національним режимам скринінгу в окремих державах – членах ЄС, які детально описують процедури та розподіл функцій між органами влади [16–18].

Водночас стрімка еволюція національних режимів у ЄС (включно із запровадженням механізмів у державах, де їх раніше не було, та інституційними модифікаціями) означає, що порівняльна картина потребує емпіричного оновлення на основі первинних правових джерел. З урахуванням зазначеного, наявна література чітко окреслює нормативно-політичне підґрунтя та загальні типології органів скринінгу, однак залишає простір для емпірично орієнтованого дослідження, яке б системно порівнювало інституційні моделі держав-членів крізь призму конкретних змінних: компетентного органу, наявності міжвідомчих структур, рівня фінального рішення та ін. Саме заповнення цього емпіричного розриву й становить внесок цієї статті.

Матеріали та методи

Емпіричною основою дослідження є авторський датасет [19], який відображає інституційний дизайн національних механізмів скринінгу прямих іноземних інвестицій у державах – членах ЄС у розумінні Регламенту (ЄС) 2019/452. Датасет побудовано як порівняльну матрицю інституційних ознак, спрямовану на фіксацію ключових елементів організації скринінгу: визначення компетентного органу, його належності до певної сфери урядової політики, наявність колегіальних / міжвідомчих структур, рівень ухвалення фінального рішення, а також окремі ознаки інституційної спроможності (наявність спеціалізованого офісу / секретаріату) і паралельних скринінг-подібних режимів.

Основними джерелами даних виступили правові акти держав – членів ЄС. Вторинні описи режимів (наукові публікації, огляди практики) використовувалися лише як допоміжні матеріали для контекстуалізації та перевірки.

Методологічно дослідження поєднує порівняльний інституційно-правовий аналіз і доктринальне тлумачення правових норм. Датасет використовується для: 1) опису та порівняння інституційних моделей органів скринінгу в державах – членах ЄС; 2) виявлення типових конфігурацій розподілу функцій між оцінюванням ризиків, міжвідомчою координацією та ухваленням фінального рішення; 3) інтерпретації практичних наслідків інституційних моделей для підзвітності, правової визначеності та спроможності реалізувати рамкові цілі Регламенту (ЄС) 2019/452 і потенційно посилені вимоги в межах його перегляду.

Результати та обговорення

Цілі та предмет скринінгу прямих іноземних інвестицій у Регламенті (ЄС) 2019/452

Чинна редакція Регламенту (ЄС) 2019/452 передбачає засади скринінгу ПІІ в ЄС, поєднуючи дві взаємопов'язані площини: цільову (захист безпеки та публічного порядку) і предметну (спектр ризиків, які можуть бути релевантними для такої оцінки). На рівні цілей Регламент не створює «єдиного» наднаціонального органу скринінгу і не замінює національні режими; натомість він встановлює координаційну рамку та механізм співпраці між державами-членами і Комісією для випадків, коли ПІІ в одній державі може мати наслідки для інших держав або для інтересів Союзу. Отже, інституційна логіка Регламенту виходить із того, що скринінг є насамперед національною компетенцією (включно з ухваленням остаточного рішення), тоді як рівень ЄС забезпечує процедурну взаємодію, інформаційний обмін і можливість формування позиції Комісії в межах співпраці.

Предметний фокус скринінгу в Регламенті конкретизовано через невичерпний перелік чинників, які можуть ураховуватися під час оцінювання того, чи може ПІІ вплинути на безпеку або публічний порядок. Центральними елементами цього переліку є потенційний вплив інвестиції на критичну інфраструктуру (зокрема в енергетиці, транспорті, водопостачанні, охороні здоров'я, комунікаціях, обробці або зберіганні даних, а також у фінансовій інфраструктурі), на критичні технології (включно з технологіями подвійного призначення, а також технологічними напрямками, що мають високу стратегічну значущість), на безпеку постачання критично важливих ресурсів / входів, на доступ до чутливої інформації або можливість контролювати таку інформацію, а також на свободу і плюралізм медіа. Окремо Регламент вказує на характеристики інвестора, які можуть бути релевантними для оцінки ризику (наприклад, контроль із боку уряду третьої країни чи участь у діяльності, що ставить під сумнів безпеку або публічний порядок), підкреслюючи тим самим, що предмет скринінгу охоплює не лише «об'єкт» інвестування (сектор / актив), а й контекст і профіль інвестора.

У підсумку, поточна редакція Регламенту формує цілі та предметний фокус скринінгу як управління ризиками, релевантними для безпеки та публічного порядку, але робить це у формі рамкових орієнтирів: перелік чинників є індикативним і невичерпним, що залишає державам-членам простір для конкретизації в національному праві та для адаптації оцінки до особливостей національної інституційної архітектури й секторних ризиків.

У 2024 р., після понад 3 роки чинності Регламенту, Європейська комісія, з огляду на геополітичні та безпекові чинники, а також результати ана-

лізу [20], запропонувала пакет змін до тексту Регламенту [21]. У подальшому аналізі враховано поточну переговорну позицію Ради [22] як найбільш актуальну інституційно релевантну редакцію проєкту на момент підготовки статті. Серед ключових змін до визначення предмета скринінгу слід відзначити такі: а) замість загальної категорії «критичні технології» із переліком прикладів, проєкт містить доволі деталізований перелік видів технологій у Додатку II та додає новий акцент: оцінено не лише ризик впливу на безпеку в межах Союзу, а й «доступність» таких технологій поза межами ЄС унаслідок інвестиції, тобто фактично введено гео економічний вимір ризику, пов'язаний із можливим «виведенням» технологічної спроможності назовні; б) широку категорію «критичної інфраструктури» у проєкті перетворено на більш структурований набір об'єктів: поряд із загальною ідеєю критичності виникає окремий фокус на безпеці, цілісності, стійкості та функціонуванні «критичної сутності» у значенні Директиви (ЄС) 2022/2557, а також виокремлено критичну транспортну інфраструктуру як самостійний елемент предмета, тоді як у чинній редакції транспорт був лише одним із секторів у переліку інфраструктурних прикладів; в) поняття критичних ресурсів уточнено через перехід від загального *supply of critical inputs* до більш практичного виміру безперервності постачання, а продовольчу безпеку винесено як окремий об'єкт захисту; аналогічно захист публічного здоров'я в проєкті сформульовано самостійною предметною категорією, що відображає досвід COVID-періоду; г) наведено уточнення щодо потенційної здатності інвестора використовувати персональні дані.

У сукупності ці зміни засвідчують, що скринінг ПІІ в рамках ЄС дедалі чіткіше позиціонується не як інструмент суто господарсько-адміністративного регулювання іноземних інвестицій, а як механізм економічної безпеки з виразним зв'язком із геополітикою, технологічним суверенітетом та стійкістю критичних систем. Відповідно, оцінка інвестиції за цими критеріями неминуче поєднує економічні параметри з політико-безпековими міркуваннями, що вимагає від національних механізмів скринінгу не лише адміністративної спроможності, а й організаційних рішень, здатних забезпечити інтеграцію експертної оцінки та політичної відповідальності в межах однієї процедури.

Вимоги Регламенту (ЄС) 2019/452 щодо національних органів скринінгу

Чинний Регламент (ЄС) 2019/452 лише опосередковано формує вимоги (радше – мінімальні очікування) до національних органів скринінгу, залишаючи державам-членам дискрецію щодо організації скринінгу ПІІ на підставах безпеки чи публічного порядку. Статтею 3 передбачено, що держава-член має уповноважити компетентний орган і забезпечити його здатність здійс-

нювати скринінг у межах прозорих і недискримінаційних правил, застосовувати встановлені процесуальні строки так, щоб у національне провадження можна було інтегрувати коментарі інших держав-членів та висновки Комісії в рамках механізму співпраці, гарантувати захист конфіденційної (зокрема комерційно чутливої) інформації, забезпечити інвесторам і відповідним підприємствам можливість оскарження рішень національних органів скринінгу, а також мати в наявності або вжити потрібних заходів для виявлення та запобігання обходу механізмів скринінгу та рішень за їх результатами [23].

Натомість у переговорній позиції Ради підхід до «вимог» уже не обмежується рамковими процедурними стандартами, а трансформується у вимоги до процедури скринінгу та функціональних повноважень органів скринінгу. По-перше, запропоновано зробити скринінг обов'язковою складовою національної інституційної інфраструктури в усіх державах-членах і закласти мінімальні елементи «якісної» процедури, зокрема стадійність розгляду (попередній перегляд із подальшим поглибленим розслідуванням за потреби) та чіткі строки для окремих етапів. По-друге, акцент перенесено з суто *ex ante* оцінки на повний життєвий цикл регуляторного впливу: компетентні органи повинні мати повноваження та процедури для моніторингу виконання рішень, забезпечення дотримання умов рішення органу скринінгу і запобігання обходу механізму та прийнятих рішень. По-третє, передбачено можливість постскринінгу вже здійснених або ненотифікованих інвестицій у визначених межах. По-четверте, позиція Ради зміцнює зв'язок між цими повноваженнями та механізмом співпраці, оскільки ефективність моніторингу, виконання та протидії обходу в транскордонних структурах володіння часто потребує практичної взаємодії між державами-членами.

Отже, держави-члени зберігають широку (фактично – повну) дискрецію щодо того, як саме інституційно організувати скринінг у межах власних конституційних і адміністративних традицій, за умови забезпечення встановлених на рівні ЄС процедурних вимог, повноважень і спроможності виконувати ключові функції скринінгу.

Інституційні моделі органів скринінгу в державах – членах ЄС

Інституційна модель національного скринінгу ПІІ є аналітично значущою не лише як «технічний» елемент регулювання, а й як додаткове джерело розуміння пріоритетів і підходів держави у сфері економічної безпеки: вона опосередковано відображає, які ризики держава вважає ключовими, як співвідносить експертність і політичну відповідальність, якою мірою прагне централізувати або розподіляти повноваження, а також як вибудовує баланс між ефективністю контролю та передбачуваністю для інвесторів. У межах

цього дослідження одиницею аналізу є національний механізм скринінгу як інституційна конфігурація, тобто сукупність адміністративних і (за наявності) політичних компонентів, через які держава-член реалізує оцінку прямих іноземних інвестицій на підставах безпеки або публічного порядку. Такий підхід зумовлений тим, що фактичне здійснення скринінгу в більшості юрисдикцій розподіляється між кількома інституційними ланками: один суб'єкт приймає та адмініструє нотифікацію і веде провадження, інші – надають секторні та/або безпекові висновки в межах міжвідомчої координації, тоді як фінальне рішення може ухвалюватися на іншому рівні (міністерському або урядовому). Тому інституційні ролі можуть комбінуватися у різних пропорціях залежно від моделі.

Вихідні критерії класифікації інституційних моделей у нашому дослідженні прив'язані до ключових функціональних етапів скринінгу: який орган приймає заявку / повідомлення від інвестора, який орган здійснює первинну та (за потреби) поглиблену оцінку допустимості інвестиції з погляду безпеки або публічного порядку, який орган ухвалює остаточне рішення, а також який суб'єкт забезпечує постконтроль (моніторинг виконання умов, запобігання обходу, реагування на порушення). Саме спосіб інституційного розподілу цих функцій та реалізації принципу колегіальності визначає практичну логіку національної моделі. Запропонований у нашому дослідженні підхід дає можливість коректно порівнювати держави-члени з різними адміністративними традиціями, оскільки фокус перенесено з формальних назв органів на структуру повноважень і процедуру скринінгу.

Першим і базовим виміром класифікації є компетентний орган (*competent authority*), який ми ідентифікували насамперед через спеціальний національний законодавчий акт, що встановлює механізм скринінгу ПІІ та визначає уповноважений орган або органи, відповідальні за здійснення скринінгу та/або ухвалення рішень. Саме правове закріплення компетенції у первинному джерелі дає змогу відмежувати повноваження із скринінгу від суміжних режимів (наприклад, секторального регулювання чи контролю за концентраціями). На наступному етапі ми аналізували, як організовано процедуру у відповідній юрисдикції і чи збігається формально визначений компетентний орган із фактичним адміністративним центром провадження.

Single lead authority в нашій типології позначає модель, за якої один провідний орган (як правило, міністерство) концентрує ключові процесуальні функції скринінгу: він приймає пакет документів від інвестора, організовує збір необхідної інформації та міжвідомчих позицій у межах власних координаційних повноважень і готує проект рішення, тоді як фінальне адмі-

ністративне рішення ухвалюється в межах тієї ж інституційної вертикалі (без формалізованого колегіального органу, який би виступав обов'язковою процедурною ланкою), що гарантує розгляд справи на найвищому урядовому рівні. За результатами кодування, саме ця модель є найпоширенішою у вибірці: її ідентифіковано у 14 державах – членах ЄС, що дозволяє розглядати її як «базову» конфігурацію інституційного дизайну в межах ЄС [13]. Показовим прикладом є Фінляндія, де провідна роль у процедурі зосереджена в одному компетентному органі, що забезпечує прийняття повідомлень і адміністративне ведення справи та ухвалення рішень у межах централізованої моделі [12].

У межах нашої класифікації модель *lead authority + committee* є менш поширеною: її ідентифіковано лише у шести державах-членах – в Австрії, Бельгії, Хорватії, Естонії, Люксембурзі, Іспанії [19]. Спільною ознакою цих юрисдикцій є інституціоналізація скринінгу через спеціально створені міжвідомчі органи, які виконують функціональну роль: забезпечують міжвідомчу оцінку ризиків і узгодження позицій органів, компетентних у дотичних сферах (оборона, внутрішня безпека, критична інфраструктура, енергетика, телекомунікації, дані тощо). Практично це означає, що такі комітети / комісії слугують інституційним центром для: 1) зібрання та зіставлення секторних і безпекових висновків щодо конкретної інвестиції; 2) формування консолідованої міжвідомчої позиції (зокрема щодо наявності ризиків і необхідності умов / пом'якшувальних заходів); 3) підтримки компетентного органу при підготовці проекту рішення та виборі регуляторної реакції; і, в окремих юрисдикціях, 4) виконання експертно-дорадчої або квазірекомендаційної функції, яка інституційно вбудована у процедуру, навіть якщо фінальне рішення формально ухвалює міністр чи уряд.

Dedicated screening unit – це модель, за якої скринінг інституціоналізовано через постійний спеціалізований адміністративний підрозділ у структурі компетентного органу. Його визначальною ознакою є не колегіальність, а здійснення організаційних функцій: такий підрозділ приймає й опрацьовує подання, організовує комунікацію з інвестором, координує запити та залучення інших органів, готує матеріали для ухвалення рішення і забезпечує сталість процедур та інституційну пам'ять.

За результатами кодування, ця модель ідентифікована у Болгарії, Греції, Італії, Литві, Мальті, Румунії, Швеції. Румунія є показовим прикладом цієї моделі, оскільки в її системі скринінгу виокремлено спеціалізований постійний адміністративний Секретаріат Комісії зі скринінгу ПІІ. Саме Секретаріат є основною точкою контакту для інвесторів, забезпечує при-

йняття й супровід подань та організовує робочий процес між усіма залученими стейкхолдерами у процедурі перегляду інвестицій [24]. Отже, навіть за наявності міжвідомчої Комісії CEISD як колегіального елементу оцінки, румунська модель має чітко визначений постійний спеціалізований центр процесу (секретаріат у RCC), що і є визначальною ознакою цієї категорії.

Децентралізований компетентний орган скринінгу ПІІ у нашій типології (Польща, Португалія [16; 25]) означає інституційну конфігурацію, за якої компетенції зі скринінгу не зосереджені в одному органі чи спеціалізованому офісі, а фрагментовані між кількома органами та/або правовими процедурами залежно від сектора, типу активу чи статусу об'єкта інвестування. Ймовірно, це відображає прагнення врахувати секторну специфіку та різні характеристики ризиків, водночас ускладнює формування одноманітної практики, підвищує транзакційні витрати на комплаєнс і створює додаткові виклики для узгодженості рішень та їх подальшого моніторингу [19].

Децентралізованість польської моделі полягає в тому, що скринінг у межах Закону про контроль окремих інвестицій не організовано як єдину процедуру з одним «центром» компетенції, а побудовано як комбінацію двох різних механізмів із різною логікою визначення об'єкта контролю та різними компетентними суб'єктами. По-перше, так званий *designated-entity mechanism* прив'язує скринінг до персоналізованого переліку визначених компаній, який затверджує Рада міністрів; при цьому для кожної такої компанії держава визначає відповідальний орган влади (наприклад, у різних випадках – міністр оборони чи міністр державних активів). По-друге, паралельно діє секторальний механізм скринінгу ПІІ через прив'язку до секторів та типів активів / суб'єктів, зокрема критичної інфраструктури [26].

Критерій щодо порядку ухвалення остаточного рішення є одним із найбільш інформативних для типологізації інституційних моделей, оскільки він фіксує, де саме «замикається» владний цикл скринінгу, тобто на якому рівні публічної влади відбувається остаточне балансування між ризиками безпеки / публічного порядку та економічними інтересами інвестиційної відкритості. На відміну від показника «компетентний орган», який окреслює формального носія повноважень або точку входу в процедуру скринінгу ПІІ, рівень остаточного рішення дає можливість побачити ступінь політизації та централізації скринінгу: чи є це переважно адміністративна процедура в межах міністерства, чи рішення піднімається на рівень уряду як політичного органу, або ж застосовується гібридний підхід (коли адміністративний орган ухвалює позитивні рішення, а для заборон / дозволів з умовами залучається уряд). Цей критерій відображає, наскільки держава пріоритизує

експертність і процесуальну передбачуваність (адміністративний рівень) або, навпаки, прагне врахування політичних мотивів.

Остаточне рішення ухвалюється на адміністративному рівні виконавчої влади в Австрії [27], Бельгії [28], Хорватії, Кіпрі, Франції, Угорщині, Ірландії, Люксембурзі, Нідерландах, Польщі, Словаччині та Словенії. Рішення має форму індивідуального адміністративного акта (без обов'язкового винесення питання на засідання уряду як колегіального політичного органу, хоча консультації з іншими відомствами можуть бути процедурно передбачені) [19].

Показовим прикладом є Франція, де скринінг здійснюється в межах повноважень Міністерства економіки та фінансів, і саме міністр приймає рішення про дозволеність інвестиції, можливі умови або відмову, оформлюючи це як адміністративне рішення в установленій процедурі [5].

Cabinet / government level у нашій класифікації означає, що остаточне рішення за результатами скринінгу ухвалюється колегіальним органом виконавчої влади – урядом (кабінетом міністрів). Така конфігурація, як правило, передбачає адміністративну підготовку матеріалів (оцінку ризиків, міжвідомчі висновки, проект рішення) на рівні профільного органу чи координаційної структури, однак фінальна крапка в процедурі скринінгу ПІІ ставить уряд. За результатами кодування до цієї групи віднесено Італію, Латвію, Португалію, Іспанію [19].

Досвід Латвії є показовим, де скринінг інвестицій у стратегічно чутливих сферах організовано так, що оцінка й погодження позицій відбуваються із залученням компетентних відомств, однак остаточне рішення оформлюється як рішення Кабінету міністрів. Це підкреслює політичний характер скринінгу ПІІ [14].

Administrative agency level у нашій класифікації означає, що остаточне рішення за результатами скринінгу ухвалюється не на політичному рівні (уряд / кабінет) і не персонально міністром, а адміністративним органом / відомством у статусі агенції або спеціалізованого регулятора. Такий підхід, як правило, відображає прагнення до професіоналізації та стабільності практики: рішення приймаються інституцією з постійними процедурами, кадровою спеціалізацією та накопичуваною інституційною пам'яттю, а не в рамках ситуативної політичної координації. До *administrative agency level* у нашому кодуванні належать Болгарія, Естонія, Мальта, Швеція [19].

Наприклад, в естонській моделі рішення ухвалює безпосередньо спеціальний орган у сфері скринінгу ПІІ – Департамент захисту прав споживачів та технічного нагляду [16].

До гібридного рівня остаточного рішення ми відносимо такі конфігурації, в яких за замовчуванням рішення ухвалює адміністративний орган (міністерство / агенція / уповноважений орган), але для окремих категорій рішень (найчастіше – заборона, умови для інвестора) залучається уряд. До цієї категорії наш датасет відносить Чеську Республіку, Данію, Фінляндію, Німеччину, Грецію, Литву, Румунію [19].

Показовим прикладом є Німеччина, де провадження у справах інвестиційного скринінгу веде Федеральне міністерство економіки та захисту клімату як компетентний адміністративний орган. Водночас для рішень, що становлять найбільш суттєве втручання, зокрема, заборони або приписів про обмеження / умови у кроссекторальному режимі, – інституційний дизайн передбачає політичну фіналізацію на рівні федерального уряду. У такий спосіб німецька модель демонструє характерну ознаку гібридності: адміністративна інституція забезпечує повсякденну роботу та ухвалення стандартних рішень, тоді як для «крайніх» заходів рішення набуває колегіального політичного виміру [7].

Окремою змінною наш датасет фіксує сферу, в межах якої інституційно розміщено компетенцію зі скринінгу ПП. Ми включили цей вимір не лише як описову характеристику, а як індикатор того, як держава-член концептуалізує цінність скринінгу та його цільове призначення: чи сприймається він передусім як інструмент економічної та інвестиційної політики (з акцентом на передбачуваність і керованість процедур), як елемент управління ризиками державної безпеки або як ширший механізм економічної безпеки, що поєднує політичні та економічні міркування. Кодування показало, що 12 держав орієнтують скринінг на сферу економіки та торгівлі і лише Угорщина та Швеція – на сектор державної безпеки. Ще вісім держав – Бельгія, Болгарія, Італія, Латвія, Литва, Португалія, Румунія, Іспанія – у нашій категоризації віднесено до найбільш широкої категорії, де скринінг тяжіє до комплексного бачення економічної безпеки; додатковим емпіричним маркером цієї ширшої рамки є те, що у половині цих держав рішення щодо допустимості ПП ухвалюються виключно на рівні уряду. Паралельно, максимальне інституційне дистанціювання від політичної фіналізації рішень, у сенсі їх закріплення на рівні адміністративного органу зі спеціалізованими регуляторними функціями, у нашому кодуванні одиноко демонструє Естонія [19].

У змінній «паралельні режими скринінгу» ми фіксували наявність у держави-члена окремого додаткового подібного режиму (або кількох режимів), тобто такого механізму контролю інвестицій / набуття контролю, який застосовується з міркувань безпеки, публічного порядку або суміжних без-

пекових цілей, функціонує паралельно до основного національного режиму скринінгу ПІІ та передбачає самостійну процедуру. До цієї категорії не включалися інструменти контролю за концентраціями, загальні дозвільні / ліцензійні режими чи інструменти пруденційного контролю; натомість враховувалися лише ті механізми, які за своєю природою відтворюють логіку інвестиційного скринінгу [19].

Такий підхід ми зафіксували в Угорщині, Нідерландах [29], Польщі, Іспанії. Наприклад, Нідерланди у нашому датасеті віднесено до держав із паралельними скринінг-режимами, оскільки поряд із загальним режимом перевірки інвестицій із міркувань національної безпеки та публічного порядку функціонують окремі секторальні механізми, закріплені у спеціальних актах для телекомунікацій та енергетики (газ / електроенергія).

Висновки

Висновки дослідження підтверджують суттєве різноманіття інституційних моделей організації скринінгу ПІІ у державах – членах ЄС. Це різноманіття не є випадковим: воно впливає, по-перше, з національних традицій організації публічної влади (ступінь централізації виконавчої влади, роль колегіальних міжвідомчих форматів, співвідношення адміністративного та політичного рівнів), а по-друге – з того, які пріоритети держава закладає у саму логіку скринінгу: чи розглядає його передусім як інструмент політики національних безпеки та стратегічного управління ризиками, чи прагне максимально наблизити оцінку ПІІ до вузькоекономічного / регуляторного аналізу. У цих умовах говорити про одну «ідеальну» інституційну модель некоректно: різні конфігурації відображають різні компроміси між експертністю та політичною відповідальністю.

Водночас, незалежно від обраної моделі, будь-який національний механізм скринінгу в межах правопорядку ЄС має відповідати базовим принципам права ЄС і процесуальним гарантіям, які задають мінімальний стандарт належного врядування у цій сфері. Зокрема, процедури мають бути прозорими та передбачуваними, недискримінаційними щодо інвесторів, забезпечувати дотримання розумних строків розгляду, належний режим конфіденційності (включно з комерційно чутливою інформацією та персональними даними) та ефективний судовий захист шляхом можливості оскарження рішень.

Список використаних джерел

- [1] Мазаракі Н. А., Гончарова Ю. А. Скринінг прямих іноземних інвестицій: між Сціллою та Харибдою. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2022. № 4. С. 4–16. [https://doi.org/10.31617/3.2022\(123\)01](https://doi.org/10.31617/3.2022(123)01).

- [2] Кучерявенко С. С. Поняття національної безпеки та публічного порядку у скринінгу прямих іноземних інвестицій. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2024. № 6. С. 36–50. [https://doi.org/10.31617/3.2024\(137\)03](https://doi.org/10.31617/3.2024(137)03).
- [3] de Kok J. Investment Screening in the EU: From Liberalisation to the State of Exception. *The Journal of World Investment & Trade*. 2025. <https://doi.org/10.1163/22119000-12340387>.
- [4] Draghi M. The Draghi report: In-depth analysis and recommendations (Part B). European Commission. 09.09.2024.
- [5] Bourgeois J., Moroni A. Screening Authorities in the EU: Considerations on Governance, Powers, and Accountability. In: Hillebrand Pohl J., Papadopoulos T., Wiesenthal J., Warchol J. (Eds.). *Weaponising Investments. Springer Studies in Law & Geoeconomics*. 2023. Vol. 2. P. 173–195. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/17280_2023_18.
- [6] Council of the European Union. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the screening of foreign investments in the Union and repealing Regulation (EU) 2019/452 – Mandate for negotiations with the European Parliament (Doc. 9517/25, INIT). 2025, June 6. General Secretariat of the Council.
- [7] Chan Z. T., Meunier S. Behind the screen: Understanding national support for a foreign investment screening mechanism in the European Union. *Rev Int Organ*. 2022. Vol. 17. P. 513–541. <https://doi.org/10.1007/s11558-021-09436-y>.
- [8] Pohl J. H., Warchol J., Papadopoulos T., Wiesenthal J. (Eds.). *Weaponising investments* (Vol. 1). Springer Nature Switzerland AG. 2023. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-41475-6>.
- [9] Pohl J. H., Papadopoulos T., Wiesenthal J., Warchol J. (Eds.). *Weaponising investments* (Vol. II). Springer. 2024. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-46771-4>.
- [10] Hillebrand Pohl J., Hindelang S., Papadopoulos T., Wiesenthal J. (Eds.). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening*. Springer Nature Switzerland AG. 2025. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5>.
- [11] Fechter J., Wiesenthal J. (Eds.). *The age of open strategic autonomy*. Nomos. P. 78.
- [12] Velten J. Screening Foreign Direct Investment in the EU. Political rationale, legal limitations, legislative options. 2022. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-05603-1>.
- [13] Gemmi A. Certainty and Predictability in FDI Screening Regulations. In: Pohl J. H., Hindelang S., Papadopoulos T., Wiesenthal J. (Eds.). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening. Springer Studies in Law & Geoeconomics*. 2025. Vol. 4. P. 151–181. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5_7.
- [14] The Politics and Regulation of Investment Screening Mechanisms (PRISM). (n.d.). Dataset. Princeton University. Retrieved February 9, 2026. URL: <https://investmentscreening.princeton.edu/dataset> (last accessed: 31.01.2026).
- [15] Sarah Bauerle Danzman, Sophie Meunier. Mapping the Characteristics of Foreign Investment Screening Mechanisms: The New PRISM Dataset. *International Studies Quarterly*. 2023. Vol. 67, issue 2, sqad026. <https://doi.org/10.1093/isq/squad026>.
- [16] Misic T., Hafnar E. Fdi Screening Overview: More Clarity on the Horizon. *European Competition and Regulatory Law Review (CoRe)*. 2022. Vol. 6, issue 4. P. 334–338. <https://doi.org/10.21552/core/2022/4/10>.
- [17] Резнікова В., Устименко В., Щербина В. Проблеми удосконалення законодавства України про іноземні інвестиції в контексті адаптації до права ЄС. *Економіка та право*. 2025. № 1. С. 3–11. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2025.01.003>.

- [18] Berger H., Arhold C. FDI Control and Parallel Sector-Specific Screening Procedures: Are There Ways to Increase Efficiency? In: Pohl J. H., Hindelang S., Papadopoulos T., Wiesenthal J. (Eds.). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening*. *Springer Studies in Law & Geoeconomics*. 2025. Vol. 4. P. 69–101. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5_3.
- [19] Mazaraki N. A., Kucheriavenko S. S. Institutional framework for screening foreign direct investment in EU Member States [Dataset]. 2026. [https://doi.org/10.31617/rd.knute.2026\(01\)](https://doi.org/10.31617/rd.knute.2026(01)).
- [20] European Commission. Commission staff working document: Evaluation of Regulation (EU) 2019/452 establishing a framework for screening of foreign direct investments into the Union (SWD(2024) 23 final). January 24, 2024. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52024SC0023>.
- [21] European Commission. Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on the screening of foreign investments in the Union and repealing Regulation (EU) 2019/452 (COM(2024) 23 final; 2024/0017(COD)). January 24, 2024.
- [22] Council of the European Union. Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the screening of foreign investments in the Union and repealing Regulation (EU) 2019/452 – Mandate for negotiations with the European Parliament (Doc. 9517/25, INIT). General Secretariat of the Council. June 6, 2025.
- [23] Regulation – 2019/452 – EN – EUR-LEX. 2019. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3A0J.LI.2019.079.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2019%3A079I%3ATOC> (last accessed: 31.01.2026).
- [24] Bădescu G., Manea C. Issue Note Romania: Formal and informal guidance. CELIS Institute. 2025, July 3. URL: <https://www.celis.institute/celis-country-reports/issue-note-romania-formal-and-informal-guidance/> (last accessed: 31.01.2026).
- [25] da Silva S. T., Vicente M. The Portuguese Investment Screening Mechanism. Not Much of a Weapon. In: Pohl J. H., Hindelang S., Papadopoulos T., Wiesenthal J. (Eds.). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening*. *Springer Studies in Law & Geoeconomics*. 2025. Vol. 4. P. 117–140. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5_5.
- [26] Stradomska K., & Pietkun D. Country Note Poland 2025. CELIS Institute. September 30, 2025. URL: <https://www.celis.institute/celis-country-reports/country-note-poland-2025/> (last accessed: 31.01.2026).
- [27] Schmidt D. P. FDI Screening and the Certification of Electricity and Gas Network Operators in Austria. In: Pohl J. H., Hindelang S., Papadopoulos T., Wiesenthal J. (Eds.). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening*. *Springer Studies in Law & Geoeconomics*. 2025. Vol. 4. P. 229–239. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5_10.
- [28] Delvoi Jeroen, Fornoville Claire. FDI Screening in Belgium: It Is Complicated. *Erasmus Law Revie*. 2022. Issue 4. P. 253–265. <https://doi.org/10.5553/ELR.000246>.
- [29] Jochem de Kok. Investment Screening in the Netherlands. 48, *Legal Issues of Economic Integration*. 2021. Vol. 48, issue 1. P. 43–66. <https://doi.org/10.54648/leie2021004>.

References

- [1] Mazaraki N.A., & Honcharova, Yu.A. (2022). Foreign direct investment screening: between Scylla and Charybdis. *Foreign trade: economics, finance, law*, 4, 4-16. [https://doi.org/10.31617/3.2022\(123\)01](https://doi.org/10.31617/3.2022(123)01).

- [2] Kucheriavenko, S.S. (2024). The concept of national security and public order in the screening of foreign direct investments. *Foreign Trade: Economics, Finance, Law*, 6, 36-50. [https://doi.org/10.31617/3.2024\(137\)03](https://doi.org/10.31617/3.2024(137)03).
- [3] Be Kok, J. (2025). Investment Screening in the EU: From Liberalisation to the State of Exception. *The Journal of World Investment & Trade*. <https://doi.org/10.1163/22119000-12340387>.
- [4] Draghi, M. (September 9, 2024). The Draghi report: In-depth analysis and recommendations (Part B). European Commission.
- [5] Bourgeois, J., & Moroni, A. (2023). Screening Authorities in the EU: Considerations on Governance, Powers, and Accountability. In: Hillebrand Pohl, J., Papadopoulos, T., Wiesenthal, J., Warchol, J. (Eds.). *Weaponising Investments. Springer Studies in Law & Geoeconomics*, 2, 173-195. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/17280_2023_18.
- [6] Council of the European Union. (June 6, 2025). Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the screening of foreign investments in the Union and repealing Regulation (EU) 2019/452 – Mandate for negotiations with the European Parliament (Doc. 9517/25, INIT). General Secretariat of the Council.
- [7] Chan, Z.T, & Meunier S. (2022). Behind the screen: Understanding national support for a foreign investment screening mechanism in the European Union. *Rev Int Organ*, 17, 513-541. <https://doi.org/10.1007/s11558-021-09436-y>.
- [8] Pohl, J.H., Warchol, J., Papadopoulos, T., & Wiesenthal, J. (Eds.). (2023). *Weaponising investments, 1. Springer Nature Switzerland AG*. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-41475-6>.
- [9] Pohl, J.H., Papadopoulos, T., Wiesenthal, J., & Warchol, J. (Eds.). (2024). *Weaponising investments (Vol. II)*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-46771-4>.
- [10] Hillebrand Pohl, J., Hindelang, S., Papadopoulos, T., & Wiesenthal, J. (Eds.). (2025). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening*. Springer Nature Switzerland AG. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5>.
- [11] Fechter, J., & Wiesenthal, J. (Eds.). (2025). *The age of open strategic autonomy. Nomos*. p.78.
- [12] Velten, J. (2022). *Screening Foreign Direct Investment in the EU. Political Rationale, Legal Limitations, Legislative Options*. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-05603-1>.
- [13] Gemmi, A. (2025). Certainty and Predictability in FDI Screening Regulations. In: Pohl, J.H., Hindelang, S., Papadopoulos, T., & Wiesenthal, J. (Eds.). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening. Springer Studies in Law & Geoeconomics*, 4, 151-181. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5_7.
- [14] The Politics and Regulation of Investment Screening Mechanisms (PRISM). (n.d.). Dataset. Princeton University. (February 9, 2026). Retrieved from <https://investmentscreening.princeton.edu/dataset>.
- [15] Sarah Bauerle Danzman, & Sophie Meunier. (2023). Mapping the Characteristics of Foreign Investment Screening Mechanisms: The New PRISM Dataset. *International Studies Quarterly*, 67(2), sqad026. <https://doi.org/10.1093/isq/sqad026>.
- [16] Misic, Tine, & Hafnar, Eva. (2022). Fdi Screening Overview: More Clarity on the Horizon. *European Competition and Regulatory Law Review (CoRe)*, 6(4), 334-338. <https://doi.org/10.21552/core/2022/4/10>.

- [17] Reznikova, V., Ustymenko, V., & Shcherbyna, V. (2025). Problems of improving Ukrainian legislation on foreign investments. *Economy and Law*, 1, 3-11. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2025.01.003>.
- [18] Berger, H., Arhold, C. (2025). FDI Control and Parallel Sector-Specific Screening Procedures: Are There Ways to Increase Efficiency? In Pohl, J.H., Hindelang, S., Papadopoulos, T., Wiesenthal, J. (Eds.). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening. Springer Studies in Law & Geoeconomics*, 4, 69-101. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5_3.
- [19] Mazaraki, N.A., & Kucheriavenko, S.S. (2026). Institutional framework for screening foreign direct investment in EU Member States [Dataset]. [https://doi.org/10.31617/rd.knute.2026\(01\)](https://doi.org/10.31617/rd.knute.2026(01)).
- [20] European Commission. (January 24, 2024). Commission staff working document: Evaluation of Regulation (EU) 2019/452 establishing a framework for screening of foreign direct investments into the Union (SWD(2024) 23 final). Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52024SC0023>.
- [21] European Commission. (January 24, 2024). Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council on the screening of foreign investments in the Union and repealing Regulation (EU) 2019/452 (COM(2024) 23 final; 2024/0017 (COD)).
- [22] Council of the European Union. (June 6, 2025). Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on the screening of foreign investments in the Union and repealing Regulation (EU) 2019/452 – Mandate for negotiations with the European Parliament (Doc. 9517/25, INIT). General Secretariat of the Council.
- [23] Regulation – 2019/452 – EN – EUR-LEX. (2019). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.LI.2019.079.01.0001.01.ENG&toc=OJ%3AL%3A2019%3A079I%3ATOC>.
- [24] Bădescu, G., & Manea, C. (July 3, 2025). Issue Note Romania: Formal and informal guidance. CELIS Institute. Retrieved from <https://www.celis.institute/celis-country-reports/issue-note-romania-formal-and-informal-guidance/>.
- [25] da Silva, S.T., & Vicente, M. (2025). The Portuguese Investment Screening Mechanism. Not Much of a Weapon. In Pohl, J.H., Hindelang, S., Papadopoulos, T., Wiesenthal, J. (Eds.). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening. Springer Studies in Law & Geoeconomics*, 4, 117-140. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5_5.
- [26] Stradomska, K., & Pietkun, D. (September 30, 2025). Country Note Poland 2025. CELIS Institute. Retrieved from <https://www.celis.institute/celis-country-reports/country-note-poland-2025/>.
- [27] Schmidt, D.P. (2025). FDI Screening and the Certification of Electricity and Gas Network Operators in Austria. In Pohl, J.H., Hindelang, S., Papadopoulos, T., Wiesenthal, J. (Eds.). *The Law and Geoeconomics of Investment Screening. Springer Studies in Law & Geoeconomics*, 4, 229-239. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-75554-5_10.
- [28] Delvoie, Jeroen, & Fornoville, Claire. (2022). FDI Screening in Belgium: It Is Complicated.. *Erasmus Law Review*, 4, 253-265. <https://doi.org/10.5553/ELR.000246>.
- [29] Jochem de Kok. (2021). Investment Screening in the Netherlands. 48, *Legal Issues of Economic Integration*, 48(1), 43-66. <https://doi.org/10.54648/leie2021004>.

Сергій Сергійович Кучерявенко

аспірант кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права
Державний торговельно-економічний університет
02156, вул. Кіото, 19, Київ, Україна
e-mail: s.kucheryavenko@knute.edu.ua
ORCID 0009-0004-4026-7129

Serhii S. Kucheriavenko

Ph.D. Student of the Department of International, Civil and Commercial Law
State University of Trade and Economics
02156, 19 Kyoto Str., Kyiv, Ukraine
e-mail: s.kucheryavenko@knute.edu.ua
ORCID 0009-0004-4026-7129

Рекомендоване цитування: Кучерявенко С. С. Інституційні механізми скринінгу прямих іноземних інвестицій у державах – членах Європейського Союзу. *Проблеми законності*. 2026. Вип. 172. С. 304–323. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.172.352248>.

Suggested Citation: Kucheriavenko, S.S. (2026). Institutional Mechanisms for Screening Foreign Direct Investments in European Union Member States. *Problems of Legality*, 172, 304-323. <https://doi.org/10.21564/2414-990X.172.352248>.

Статтю подано / Submitted: 03.01.2026
Доопрацьовано / Revised: 15.03.2026
Схвалено до друку / Accepted: 25.03.2026
Опубліковано / Published: 31.03.2026